

Філологічний факультет
Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана філологічного факультету

Роман КРОХМАЛЬНИЙ

“31 ” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень	другий (магістерський)
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література) (шифр і назва спеціальності)
освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література)
Факультет	філологічний

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Практикум літературознавчого аналізу**
для здобувачів освіти спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

“30” серпня 2023 року. 22 с.

Розробник: Будний Василь Володимирович, доцент кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства, кандидат філологічних наук

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри **теорії літератури та порівняльного літературознавства**

Протокол від “ 29” серпня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

(підпис)

(Гнатюк М. І.)
(прізвище та ініціали)

“ 29 ” серпня 2023 р.

Ухвалено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від “ 31 ” серпня 2023 року № 1

(підпис)

(Крохмальний Р.О.)
(прізвище та ініціали)

“ 31 ” серпня 2023 року

Голова

© Будний В.В., 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 1		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Освітній рівень: другий (магістерський)	1-й	-й
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	2-й	-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5		16 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		0 год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		88 год.	год.
		Вид контролю	
		залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми здобуття освіти – 26,7%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основні труднощі, з якими зустрічається молодий філолог, коли намагається донести власне розуміння літературного твору до своєї шкільної, університетської або читацької аудиторії, пов'язані із довголітнім засиллям в освіті й науці соціологічних та формалістичних стереотипів. Адже, як відомо, соціологізм зводить роботу з літературним текстом до спрощеної його інтерпретації (так званій «ідейно-тематичний аналіз» під кутом зору «актуальності», «прогресивності», «народності»), а «естетичний аналіз» розкладає твір на окремі незв'язані складники (метафори, епітети, віршовий розмір тощо), умертвляючи притаманне юним читачам живе відчуття мистецької цінності.

Мета нормативного курсу «Практикум літературознавчого аналізу», призначеного для магістрантів спеціальності «Середня освіта (Українська мова та література)», полягає в подоланні спрощених уявлень про красне письменство шляхом поглибленого засвоєння методик застосування теоретичного інструментарію для літературознавчого аналізу, інтерпретації й оцінки словесних творів як мистецьких явищ.

У результаті вивчення курсу кожен студент має оволодіти сучасними методиками літературознавчого аналізу, оцінки та інтерпретації й уміти творчо підбирати й ефективно застосовувати комбінації різноманітних аналітичних методів для викладання літератури в середній та вищій школі, висвітлення і пропагування мистецтва слова в засобах масової інформації для широкого кола читачів.

Завдання:

- зорієнтувати слухачів на розуміння поетикальних термінів і понять як аналітичних інструментів, які допомагають збагнути «секрети» естетичного впливу поетичного тексту і моделюють процес читацького сприймання;

- сформулювати уявлення про багатозначність та історичну мінливість поетичної семантики і плюралізм критичних прочитань;
- розвивати у студентів здатність до проникливого прочитання, прищеплювати навички критичної авторефлексії, вдосконалювати вміння перевіряти читацькі враження літературознавчим аналізом тексту;
- виробити необхідні компетентності і професійні навички самостійної науково-дослідної роботи над літературними текстами;
- навчити магістрів фахово формулювати аргументований критичний відгук на літературний твір в усній і письмовій формі;
- допомогти слухачам курсу відчути себе творчою, критично мислячою особистістю, що вільно володіє мистецьким і критичним словом.

В результаті вивчення курсу студент повинен

знати:

- структуру літературного твору як систему мистецьких засобів, функції поетикальних категорій;
- методики аналізу, оцінки та інтерпретації літературного твору.
- літературознавчі концепції О. Потебні, І. Франка, Р. Інгардена, Р. Якобсона, В. Ізера;
- природу багатозначності та історичної мінливості змістового наповнення мистецького тексту, ситуативної обмеженості нашого інтерпретаційного горизонту;
- форми текстуальних зв'язків як поле інтертекстуальної гри;

вміти:

- практично застосовувати категоріальний інструментарій літературознавства для аналізу, оцінки та інтерпретації літературного твору;
- володіти методикою пильного читання, фахового аналізу, інтерпретації та оцінки;
- з'ясувати та пояснити поетикальні механізми естетичного впливу літературного твору на читача;
- обґрунтовано демонструвати естетичні якості словесного образу, застосовуючи компетенцію критичного мислення та проектуючи читацькі враження на площину різних літературознавчих підходів, в історичному, ідеологічному й естетичному планах;
- здійснювати аналіз текстів у наратологічних вимірах (розповідні інстанції, дискурс / історія, перспектива, час, голос тощо);
- змістовно висловлюватися з приводу літературних явищ, тактовно вислуховувати думку іншого й аргументовано дискутувати з приводу мистецьких цінностей під час публічної дискусії та в медіях.

Під час вивчення цієї дисципліни студент засвоїти такі

загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 11. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 12. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Фахові компетентності:

- ФК 1. Здатність застосовувати сучасні методи й навчальні технології в освітніх закладах, цифрові технології в освітньому процесі.
- ФК 2. Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання, спрямованих на

розвиток індивідуальних здібностей учнів, з урахуванням їхніх вікових фізіологічних і психологічних особливостей, формувати дослідницьку компетентність учнів, розвивати в них критичне мислення.

ФК 3. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ФК 4. Здатність застосовувати комплекс стимулів для заохочення і розвитку потенціалу учнів, мотивувати їх до навчання та дослідницької діяльності.

ФК 5. Здатність здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів у процесі філологічної діяльності.

ФК 8. Здатність орієнтуватися у психолого-педагогічних засадах мовно-літературного розвитку дітей та молоді, враховувати психофізіологічні характеристики дитини у процесі навчання української мови та літератури, бути модератором індивідуальної освітньої траєкторії учня.

ФК 9. Усвідомлення художньо-виховного, національно-світоглядного, творчо-розвивального потенціалу мови та словесного мистецтва для дітей та молоді, здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК 10. Здатність застосовувати вербальний коментар щодо виконання вправ у лаконічній та доступній для школярів формі.

ФК 11. Здатність до розроблення навчально-методичних матеріалів для проведення занять з української мови та літератури.

ФК 12. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

ФК 13. Здатність екстраполювати національні, етнічні, регіональні соціокультурні цінності та традиції в освітнє середовище в процесі навчання української мови та літератури.

ФК 15. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 16. Здатність вільно користуватися філологічною термінологією.

ФК 17. Здатність аналізувати й інтерпретувати мовно-літературні процеси, зіставляти інформацію, порівнювати явища.

ФК 18. Здатність використовувати когнітивно-пізнавальну активність, творчо-пошукові дії в процесі роботи над мовно-літературними явищами, організувати дослідницьку діяльність учнів з філології.

ФК 19. Уміння діагностувати й корегувати власну професійну діяльність (філологічну, педагогічну), оцінювати педагогічний досвід у галузі викладання філологічних дисциплін з метою професійного самовдосконалення й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі, проектувати індивідуальну дослідницьку траєкторію.

Результатом вивчення курсу є такі **програмні результати навчання**:

ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 2. Аналізувати, оцінювати та пояснювати різні аспекти взаємодії мови та суспільства в історії та сьогоденні на підставі знання всіх ризиків дійсності як досвіду світу та досвіду України.

ПРН 3. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 4. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення завдань професійної діяльності.

ПРН 5. Застосовувати традиційні та інноваційні технології навчання філологічних дисциплін у середній школі, упроваджувати сучасні технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного навчання, виховання і розвитку учнів.

ПРН 6. Здійснювати добір методів, форм і засобів навчання української мови та літератури відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та індивідуальних особливостей учнів.

ПРН 7. Здійснювати диференційоване навчання для забезпечення освітніх потреб та

розвитку учнів із врахуванням їхніх індивідуальних особливостей, у тому числі при роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПРН 9. Застосовувати індивідуальні підходи, ефективні методики формування та розвитку національного світогляду, ціннісних ставлень учнів до української мови, мистецтва, культури, держави, до себе самих та інших осіб.

ПРН 10. Застосовувати у процесі навчання української мови та літератури методики і технології розвитку в учнів критичного мислення із врахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей, розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції.

ПРН 11. Використовувати ефективні прийоми мотивації учнів до навчання, стимулювання їхньої навчально-пізнавальної діяльності, розвивати творчо-пошукові здібності учнів, організовувати їхню дослідницьку діяльність з філології, керувати проектами, здійснювати моніторинг науково-дослідницької діяльності учнів.

ПРН 12. Створювати навчально-методичні матеріали з української мови і літератури, зокрема електронні (цифрові), використовувати безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації навчання української мови і літератури, проєктної, навчально-дослідницької, творчо-пошукової діяльності учнів у галузі філології.

ПРН 13. Застосовувати різні методики та інструменти оцінювання і моніторингу навчання учнів, визначати їх ефективність і доцільність використання в освітньому процесі, забезпечувати дотримання академічної доброчесності.

ПРН 15. Окреслювати основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, пояснювати їх взаємозв'язок у цілісній системі знань.

ПРН 16. Знати систему мови, норми української літературної мови, історію української мови і літератури, сучасні процеси і тенденції, інтерпретаційні практики та застосовувати ці знання для моделювання змісту навчання української мови і літератури в середній школі.

ПРН 18. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їх специфіку й місце в літературному процесі, здійснювати результативну підготовку учнів до самостійного літературознавчого аналізу художнього тексту.

ПРН 19. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для ефективного розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя, у т. ч. у педагогічній діяльності.

ПРН 20. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати тексти різних стилів і жанрів, добирати відповідний теоретико-методологічний інструментарій.

ПРН 21. Планувати і здійснювати дослідження в галузі педагогіки та філології на належному рівні.

ПРН 22. Оцінювати власну навчальну та науково-педагогічну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Аналіз, інтерпретації та оцінка структурних рівнів літературного твору.

Тема 1. Навіщо вивчати літературний твір?

Тема 2. Структура літературного твору, його аналіз, інтерпретація та оцінка.

Тема 3. Стилiстичний аналіз поетичного мовлення.

Тема 4. Композиційний, жанрово-стильовий та концептуальний аналіз літературного твору.

Змістовий модуль 2. Методи аналізу літературного твору.

Тема 5. Методи контекстуального аналізу літературного твору.

Тема 6. Різновиди порівняльного аналізу літературного твору.

Тема 7. Наратологічний аналіз.

Тема 8. Аналітичні перспективи літературної антропології, культуральних та постколоніальних студій.

Змістовий модуль 1. Аналіз, інтерпретації та оцінка структурних рівнів літературного твору

Тема 1. Навіщо вивчати літературний твір?

Відчуттям мистецької краси ми завдячуємо не лише вродженому смаку, а й поступово набутим естетичним уподобанням та ерудиції, яка формується систематичним здобуванням знань.

Багатозначність літературного образу і феноменологія читання. Мистецький та естетичний полюси літературного твору (Вольфганг Ізер). Процес читання, який скеровується текстовими та культурними обмеженнями, життєвим та емоційним досвідом читача. Поняття інтерпретаційної спільноти (Стенлі Фіш).

Стосунок мистецтва до дійсності. Антична концепція мімесису, реалістична теорія відображення. Відмінність між мистецькою і життєвою правдою (*на прикладі кульмінаційної сцени “Отелло” Шекспіра*). Романтична концепція вираження. Мистецтво як світ особистісної свободи, розкутої уяви, творчого вимислу (*“Перебендя” Т.Шевченка*). Несумірність романтичного критерію щирості в поезії і поняття мистецької цінності. Модерністичні уявлення про безпредметне (нетематичне, абстрактне) мистецтво – знакову структуру, що означає саму себе (*“Місто” Михайля Семенка*).

Потреба спілкуватися з приводу мистецького явища. Аналітичні методики поміж полюсами безпосередньої рецепції та інформації про твір у сфері суспільної комунікації.

Психолого-педагогічні засади праці над літературним текстом з різними віковими, етнічними, статевими групами читачів.

Література:

Барт, Ролан. Від твору до тексту; Текстуальний аналіз «Вальдемара» Е. По // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2002. С. 491–524.

Гнатюк, Михайло. Франкова теорія рецепції художнього твору і деякі проблеми рецептивної естетики // Слово і Час. 2013. № 7. С. 37–45. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2013_7_8.

Еко, Умберто. Поетика відкритого твору // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2002. С. 525-538.

Еко, Умберто. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. Мар'яни Гірняк. Львів: Літопис, 2004. 384 с.

Практичне заняття 1. Читання, розуміння і тлумачення літературного твору.

Цілісність, експресивність, багатозначність, сугестивність мистецького мовлення у порівнянні з аналітичністю, безоцінністю, однозначністю, логічною аргументованістю термінологічної мови науки.

Мистецтво як сфера творчої уяви та естетичних переживань. Мистецтво й інші галузі інтелектуальної діяльності (наука, релігія, мораль)

Утилітарні і мистецькі цінності: прекрасне, моральне, істинне, ідейне, прогресивне, актуальне в житті і цінність мистецьких творів.

Аналітичне завдання: обмірковуючи питання «Який вид літературної критики важливіший?», оберіть та обґрунтуйте один з варіантів відповіді:

а) імпресіоністична критика, яка безпосередньо висловлює яскраві особистісні читацькі враження від твору, не вдаючись до аргументованої оцінки;

б) аналітична критика, яка перевіряє безпосередні особистісні читацькі враження літературознавчим інструментарієм;

в) обидва види критики важливі, бо кожен з них виконує специфічні завдання: імпресіоністична критика популяризує літературні явища, аналітична критика вписує їх у літературний інтертекст.

Тексти для аналітичної інтерпретації:

Тарас Шевченко. Перебендя; Думи мої; Муза // Тарас Шевченко. Зібрання творів: У 6 т. Київ, 2003. Т. 1, 2. Див. цей шеститомник у цифровому форматі на сайті «Ізборник»: <http://litopys.org.ua/shevchenko/shev2.htm>.

Іван Франко. Безкраї, чорні і сумні...; Пісня геніїв ночі; У сні мені явилися дві богині; Народна пісня; У сні мені явилися дві богині... // Франко І. Зібрання творів у 50-и томах. Київ: Наукова думка, 1976. Т. 1. С. 48, 51, 72 – 73, 143 – 144, 165. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Franko/Zibrannia_tvoriv_u_50_tomakh_t01/.

Леся Українка. Фа (Фантазіє, богине чарівна!..); Ave regina, До музи // Леся Українка. Повне академічне зібрання творів: у 14 томах. Том 5. Поетичні твори. Ліро-епічні твори. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. 928 с. Див. цей чотирнадцятитомник у цифровому форматі на сайті «Чтиво»: <https://chtyvo.org.ua/authors/Ukrainka/>. Тексти попереднього, дванадцятитомного, видання опубліковано на сайті «Леся Українка. Енциклопедія життя і творчості» (URL.: <https://www.l-ukrainka.name/>).

Література:

Якобсон, Роман. Лінгвістика і поетика // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2002. С. 465-490.

Франко, Іван. Із секретів поетичної творчості // Франко В. Зібрання творів: У 50 т. Т. 31. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Franko/Zibrannia_tvoriv_u_50_tomakh_t31/

Шевельов, Юрій. Два стилі літературної критики // Слово і Час. 1992. № 12. С. 9-18. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Sheveliov_Yurii/Dva_styli_literaturnoi_krytyky/

Тема 2. Структура літературного твору, його аналіз, інтерпретація та оцінка.

Проблема онтології літературного твору. Критичний аналіз дихотомії форми і змісту в традиційних уявленнях про будову літературного твору.

Концепція внутрішньої і зовнішньої форми та змісту у вченні Олександра Потебні.

Феноменологічні уявлення Романа Інгардена про багатозаровість літературного твору, його структурну схематичність і читацьку конкретизацію.

Постструктуралізм про семантичну невизначеність і багатозначність літературного твору.

Модель структури літературного твору як багаторівневої системи, на кожному рівні якої впорядковано однотипні мистецькі засоби.

Література:

Дзюба, Іван. Білецький і Потебня (Ідеї О. Потебні в працях О. Білецького) // Дзюба І. З криниці літ: У 3 т. Т.2. Київ: Києво-Могилянська академія, 2006. С. 494–502. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Dziuba_Ivan/Z_krynytsi_lit_Tom_2/

Клочек, Григорій. Трактат Івана Франка «Із секретів поетичної творчості» як предтеча української рецептивної поетики // Слово і час. 2007. № 4. С. 39–45. URL.: <https://il-journal.com/index.php/journal/issue/view/155>

Потебня, Олександр. Естетика і поетика слова: Зб. Київ: Мистецтво, 1985. 302 с. URL.: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001479>.

Сінченко Олексій. Комунікативні стратегії в теорії літератури: автор, текст, читач: Навчальний посібник. Київ: Логос. 2015. 170 с.

Фізер І. Психолінгвістична теорія Олександра Потебні: Метакритичне дослідження / [передм. І. Дзюби]. Київ: Обереги, 1996. 192 с.

Практичне заняття 2. Тема – образ – співтворчість читачевої уяви.

У чому полягає відмінність між документальним (фактуальним) і мистецьким (фікціональним) мовленням? Вчення О. Потебні про структуру образу. Семіотичний аналіз. Трактат І.Франка «Із секретів поетичної творчості». Міжмистецький аналіз твору.

Застосування поетикальних термінів і понять як аналітичних інструментів, які допомагають збагнути «секрети» естетичного впливу поетичного тексту і моделюють процес читацького сприймання

Аналітичне завдання: Рецензія на літературний твір сучасного письменства (за вашим вибором). Письмова робота.

Тексти для аналітичної інтерпретації:

Поезії Олександра Олеся «Айстри», Богдана Ігоря Антонича «Різдво», «Зелена Євангелія», «Коляда», «Вишні», «Підсвідомість», «Прочитан» (<https://www.ukrlib.com.ua/books/author.php?id=25>), Емми Андіївської «Хвилі», «Фрагмент базару» та інші на вибір (<https://ua.poetree.club/poets/andiievaska.iemma>).

Література:

Гусар-Струк, Данило. Як читати поезії Емми Андіївської // Сучасність. 1992. № 5. С. 8-15. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Suchasnist/1992_N05_373/.

Франко, Іван. Із секретів поетичної творчості // Франко В. Зібрання творів: У 50 т. Т. 31. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Franko/Zibrannia_tvoriv_u_50_tomakh_t31/.

Шевельов, Юрій. Троє прощань. І про те, що таке історія літератури // Шевельов Ю. Вибр. праці: У 2 кн. Кн. 2. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 744-752.

Тема 3. Стилiстичний аналіз поетичного мовлення

Аналіз поетичної фоніки, ритміки і строфіки. Мистецьке використання звукової форми слова. Естетичні функції евфонії і какофонії. Види звукового повтору: асонанс, алітерація, рима. Поняття ритму і метру. Силабічна, тонічна, силабо-тонічна і верліброва системи віршування. Строфічна будова вірша.

Аналіз поетичної лексики. Лексичне багатство нашої мови і словесні засоби поетичного мовлення. Семантично співвідносні групи слів (синоніми, антоніми, омоніми, пароніми) та їх застосування в літературному творі з мистецькою метою Типи співвідношень між первинним і вторинним значенням у тропях (метафора, порівняння, епітет, символ, алегорія, метонімія, перифраз та ін.).

Аналіз поетичного синтаксису. Виразальні можливості словопорядку, інтонації, типів речень за будовою та метою висловлення. Стилiстичні фігури (інверсія, види повтору, градація, еліпс, антитеза, риторичні фігури звертання, питання, оклику та ін.).

Література:

Домбровський, Володимир. Українська стилістика й ритміка. Українська поетика. Дрогобич: Відродження, 2008. 446 с. URL: <https://1lib.eu/book/2035126/955862?regionChanged=&redirect=39041338>.

Качуровський, Ігор. Нарис компаративної метрики. Мюнхен, 1985. 119 с. URL: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1963-kachurovskiy-i-naris-komparativnoyi-metriki/>.

Качуровський, Ігор. Строфіка. Мюнхен, 1967. 359 с. URL: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1055-kachurovskiy-i-strofika/>.

Качуровський, Ігор. Фоніка. Мюнхен, 1974. 207 с. URL: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1945-kachurovskiy-i-fonika/>.

Практичне заняття 3. Стилiстичний аналіз поетичного мовлення

Аналіз поетичної строфи на стилістичних рівнях образної структури.

Як взаємодіють із тематичний рівнем мистецькі засоби таких стилістичних рівнів:

- поетична фоніка (алітерація, асонанс, рима, звуконаслідування, евфонія і какофонія) і ритміка (хорей, ямб, дактиль, амфібрахій, анапест, спондей і пірихій);

- поетична лексика з конкретним і абстрактним значенням, емоційно забарвлена та

емоційно нейтральна, архаїзми, неологізми, діалектизми; антоніми, синоніми, омоніми, пароніми; тропи: метафора, уособлення, алегорія; іронія, гіпербола, літота; метонімія, синекдоха; перифраз, евфемізм;

- поетичний синтаксис (інверсія, градація, еліпс, анафора, епіфора, паралелізм, параномазія, антитеза, оксиморон, парадокс).

Аналітичне завдання: Простежте взаємозалежність віршового ритму і тематики кожної поезії циклу Лесі Українки «Подорож до моря». Аргументуйте свої висновки.

Тексти для аналітичної інтерпретації – в окремому документі Word'у.

Література:

Денисюк, Іван. Барви і звуки слова // Денисюк, Іван. Літературознавчі та фольклористичні праці: У 3 томах, 4 книгах / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2005. Т. 1, кн.2. С. 70–80.

Шевельов, Юрій. Троє прощань. І про те, що таке історія літератури // Юрій Шевельов. Вибрані праці: У 2 книгах. Кн. 2: Літературознавство. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 744–752.

Тема 4. Композиційний, жанрово-стильовий та концептуальний аналіз літературного твору.

Аналіз текстів за способом мовлення (монологічний та діалогічний) і способом викладу матеріалу (розповідь, опис, роздум). Будова розповіді та її різновиди: розповідь від автора (від третьої особи) та оповідь (першоособовий виклад). Оповідач у літературному творі. Будова опису та його аналіз. Види опису: пейзаж, інтер'єр, портрет. Будова та різновиди роздуму. Мовлення персонажів: монолог, внутрішній монолог; діалог; репліка.

Аналіз образної системи. Відчуттєві, почуттєві та інтелектуальні образи. Мистецька деталь. Символічні, алегоричні, гіперболічні, міфологічні, фантастичні, гротескні образи. Персонаж як образ людини в літературному творі, дійова особа сюжету, мистецькі засоби характеротворення. Сюжет як образ події та позасюжетні компоненти.

Композиційні, елементи сюжету. Фабула й сюжет. Композиція сюжетних ліній.

Тематика (тема, мотив, лейтмотив). Розмаїтість літературної тематики. Образний вираз тематики. Ідея, пафос, проблематика літературного твору. Мистецькі способи вираження ідейного змісту: прямі авторські оцінки й судження, ідеологічні висловлення персонажів, символіко-алегорична образність, сюжетне й ліричне навіювання думки й настрою тощо.

Триступенева жанрово-родова класифікація та аналіз літературних творів. Класифікація за тематикою (історичне оповідання, громадянська лірика тощо), стильовими ознаками (класицистична ода, реалістичний роман). Міжжанрова взаємодія.

Стильовий аналіз. Стиль – індивідуальний спосіб використання системи мистецьких засобів. Творча індивідуальність митця і своєрідність його стилю. Національний стиль. Стилі епох. Стиль класичний і сучасний.

Сприйняття та інтерпретація мистецького (зображеного) світу. Цілісність та емоційність читацького враження. Закони мистецьких світів, які вибудовуються в казці, детективах, творах фантастичних та гумористичних тощо; естетичні категорії прекрасного і потворного, величного і низького, трагічного і комічного та поняття мистецької краси літературного твору.

Література:

Денисюк, Іван. Жанрові проблеми новелістики // Денисюк, Іван. Літературознавчі та фольклористичні праці: У 3 томах, 4 книгах / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2005. Т. 1, кн.1. С.18–59.

Дзюба, Іван. Універсальні мотиви в Шевченковій поезії // Дзюба І. Між культурою і політикою. Київ: Сфера, 1998. 372 с. URL.: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0002663

Ласло-Куцюк, Магдалина. Засади поетики. Бухарест : Критеріон, 1983. 396 с.

Практичне заняття 4. Структурна й концептуальна інтерпретація

1. Аналіз комунікативної ситуації: образи мовця (розповідача/оповідача, ліричного Я, адресата).

2. Композиція образної системи (персонажі, пейзаж, інтер'єр, сюжет, персонажне мовлення тощо).

3. Жанр і стиль як інструменти аналітичної інтерпретації літературного твору.

4. Концептуальний (ідейно-естетичний) аналіз літературного твору.

Аналітичне завдання: на основі наведених, а також будь-яких інших (на ваш вибір) джерел укладіть порівняльний словничок літературознавчих термінів *образ, тема, жанр, стиль* і запропонуйте власні визначення – стислі, зрозумілі і зручні для практичного застосування:

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001.

Літературознавчий словник-довідник / ред. Р. Гром'як, Київ, 2007.

Літературознавча енциклопедія: У двох томах. / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ, 2007.

The Routledge Dictionary of Literary Terms / P. Childs and R. Fowler. Routledge, 2006.

Тексти для аналітичної інтерпретації (на вибір із кожного літературного роду):

Епічні жанри: байка (твори Л.Боровиковського, Є.Гребінки, Л.Глібова), оповідання (“Новина” В.Стефаника, “Оддавали Катрю” Григора Тютюнника), казка (“Фарбований Лис” І.Франка), повість (“Микола Джеря” Нечуя-Левицького), роман (“Хіба ревуть воли, як ясла повні?” Панаса Мирного), епопея (“Мазепа” Б.Лепкого, “Волинь” У.Самчука).

Ліричні жанри: романс (“Човен” Є.Гребінки, “Виклик” М.Старицького), елегія (“Журба” Глібова), послання (“Любіть Україну” В.Сосюри), медитація (“Мені однаково...” Т.Шевченка) тощо.

Ліро-епічні жанри: балада (“Причинна” Шевченка), поема (“Мойсей” І.Франка), роман у віршах (“Маруся Чурай” Ліни Костенко).

Драматичні жанри: драма (“Украдене щастя” І.Франка), трагедія (“Сава Чалий” І.Карпенка-Карого), комедія (“Мина Мазайло” М.Куліша), водевіль (“За двома зайцями” М.Старицького) тощо.

Література:

Смілянська, Валерія. Композиція ліро-епічних творів Т. Шевченка // Слово і Час. 2008. № 3. С. 33–39.

Фролова, Клавдія. Субстанції незримої вогонь... (Про поетику художнього твору). Київ, 1983. 134 с.

Змістовий модуль 2: Методи аналізу літературного твору.

Тема 5. Методи контекстуального аналізу літературного твору.

Біографічний аналіз – висвітлення зв'язку літературного твору з життєвим і творчим шляхом автора, його освітою, середовищем і світоглядом

Психологічний аналіз – вивчення внутрішнього світу автора крізь призму його твору, а також дослідження психології творчого процесу.

Засади соціологічного аналізу: генетизм (з'ясування культурних, біографічних та літературних джерел тексту), історизм (інтерпретація твору як історичної пам'ятки), еволюціонізм (висвітлення поступовості літературного розвитку), соціологізм (проекція твору на соціально, національно, політично, естетично стратифіковану суспільну структуру).

Література:

Гнатюк М.І. Проблеми психології творчості у науковому осмисленні Івана Франка; Франкове трактування біографічного підходу до аналізу літературного твору; Франкова теорія культурно-історичної школи // Гнатюк М.І. Іван Франко і проблеми теорії літератури. Київ: ВЦ «Академія», 2011. С. 97–116; 140–146; 146–161.

Ортега-і-Гассет, Хосе. Дегуманізація мистецтва. URL:

https://chtyvo.org.ua/authors/Ortega_y_Gasset_Jose/Dehumanizatsia_mystetstva/

Фройд З. Поет і фантазування // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 1996. С.83-90.

Практичне заняття 5. Застосування контекстуальних методик до аналізу літературного тексту.

Біографічний та психологічний аналіз поезій Б.І. Антонича.

Соціо-культурологічна інтерпретація роману Олеся Гончара «Собор»: автор та його персонажі в лещатах колоніальної епохи.

Аналітичне завдання: проінтерпретуйте кожен з текстів крізь призму біографічного, психологічного та культурологічного методів.

Тексти для аналітичної інтерпретації:

Поезії Б.І. Антонича «Автобіографія» «Автопортрет», «Підсвідомість», «Прочитан» та інші (<https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=6>)

«Собор» Олеся Гончара.

Література:

Ільницький, Микола. Формули осягання Антонича. Львів: ЛА «Піраміда». 2015. 236 с.

Коваль, Віталій. «Собор» і навколо собору. Київ: Молодь, 1989. 272 с.

Тема 6. Різновиди порівняльного аналізу літературного твору.

Компаративний аналіз – зіставлення твору з іншими явищами, що належать до різних жанрів, стилів, національних літератур, видів мистецтв, а також відрізняються за етнокультурними, релігійними, гендерними чи будь-якими іншими ознаками

Архетипно-міфологічна критика – вивчає функціонування в літературі архетипних форм, міфологічних тем і мотивів.

Інтертекстуальний аналіз – вивчає різні види міжтекстової взаємодії, зокрема перегук твору з літературною традицією, мистецькими формами, жанровими умовностями, стильовими кодами, дискурсами, коли відбувається демонстративне відтворення, наслідування, оголення, перетворення чи руйнування усталених поетичних норм.

Інтермедіальний аналіз – вивчення міжмистецьких зв'язків літературного твору, його взаємодії з іншими мистецтвами на тематичному, образному, композиційному, стильовому рівнях.

Література:

Гнатюк М. Іван Франко і компаративістичні студії в Україні // Гнатюк М. Іван Франко і проблеми теорії літератури. Київ: Академія, 2011. С. 185-201. URL.: <https://docplayer.net/62593985-Ivan-franko-i-problemi-teoriyi-literaturi-m-i-gnatyuk-mater-u.html>.

Гнатюк В. Нарис української міфології / підгот. та опрац. тексту, вступ. ст. і прим. Р. Кирчів. Львів: Ін-т народознавства НАНУ, 2000. 263 с. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Hnatiuk_Volodymyr/Narys_ukrainskoi_mifolohii/

Грабович Г. Поет як міфотворець: семантика символів у творчості Тараса Шевченка. 2-е вид., випр. й авторизоване. Київ: Часопис «Критика», 1998. 206 с. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Hrabovych_Hryhorii/Poet_iak_mifotvorets_semantyka_symboliv_u_tvorchosti_Tarasa_Shevchenka/.

Будний, Василь; Ільницький, Микола. Порівняльне літературознавство: затверджено Міністерством освіти і науки як підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с. URL.: http://megalib.com.ua/book/3_Porivnyalne_literaturoznnavstvo.html.

Денисюк І. На верховині слова (Про майстерність повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків») // Іван Денисюк. Літературознавчі та фольклористичні праці : У 3 томах, 4 книгах. Т. 1, кн.2. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2005. С. 80-88.

Bassnett, S. Comparative Literature. A Critical Introduction. Oxford-Massachusetts, 1993. 183 p. URL.: <https://www.scribd.com/document/305449874/Bassnett-S-Comparative-Literature-a-Critical-Introduction#>.

Companion to Comparative Literature, World Literatures, and Comparative Cultural Studies / Ed. by Steven Tötösy de Zepetnek and Tutun Mukherjee. Cambridge University Press India Pvt. Ltd. Foundation Books, 2013. 528 p. URL.: [chrome-extension://efaidnbmninnkjkpcjpcglclefindmkaj/http://library.navoijy-uni.uz/files/companion%20to%20comparative%20literature,%20world%20literatures,%20and%20comparative%20cultural%20studies%20\(%20pdfdrive%20\).pdf](chrome-extension://efaidnbmninnkjkpcjpcglclefindmkaj/http://library.navoijy-uni.uz/files/companion%20to%20comparative%20literature,%20world%20literatures,%20and%20comparative%20cultural%20studies%20(%20pdfdrive%20).pdf).

Практичне заняття 6. Зіставний та інтертекстуальний підхід.

Зіставний аналіз національних жанрів послання та казки в загальноєвропейському контексті на стилістичному, образному, композиційному і концептуальному рівнях.

Інтертекстуальний та міжмистецький аналіз вибраних поезій Б.І Антонича і В. Стуса.

Біблійні теми, сюжети, мотиви, образи у шкільному курсі літератури.

Аналітичне завдання: Скандал чи літературна подія? Усне обговорення резонансного твору сучасного письменства.

Тексти для аналітичної інтерпретації:

Леопарді, Джакомо. До Італії // Леопарді Дж. Поезії. Київ, 1989. С. 35–39. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Leopardi_Dzhakomo/Poezii/.

Казки Оскара Вайлда (https://chtyvo.org.ua/authors/Oscar_Wilde/Zorianyi_khlopchyk_Zbirka/) і Лесі Українки (Лєся Українка. Повне академічне зібрання творів: у 14 томах. Том 6. Луцьк, 2021; <https://kazka.ua.org/category/kazki-lesi-ukrayinki>).

Шевченко, Тарас. І мертвим, і живим... // Шевченко Т. Зібрання творів: У 6 т. Київ, 2003. Т. 1. С. 348–354. URL.: <http://litopys.org.ua/shevchenko/shev140.htm>.

Поезія Богдана Ігоря Антонича, Василя Стуса (на вибір).

Література:

Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору // Денисюк І. Літературознавчі та фольклористичні праці: У 3 томах, 4 книгах / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2005. Т. 3. С. 15–43.

Захід – Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. 376 с. URL.: <chrome-extension://efaidnbmninnkjkpcjpcglclefindmkaj/http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Suchasna.pdf>.

Качуровський, Ігор. Антонич і проблема українського імажинізму // Качуровський І. Променисті сільвети. Київ: С. 327–338. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Kachurovskyi_Ihor/Promenysti_sylvety_lektsii_dopovidy_statti_esei_razvidky/.

Література на полі медій. Збірка наукових праць відділу теорії літератури та компаративістики Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України / Ред. Гундорова Т. І., Сиваченко Г. М. Київ, 2018. 633 с. URL.: <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/publikatsii/item/653-literatura-na-poli-medii-zbirka-naukovykh-prats-viddil-teorii-literatury-ta-komparatyvistyky-instytutu-literatury-im-thshevchenka-nan-ukrainy-red-hundorova-t-i-syvachenko-h-m-k-2018-633-s>.

Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь порівняльного літературознавства // Слово і Час. 2003. № 5. URL.: <https://il-journal.com/index.php/journal/issue/view/226>; № 6. <https://il-journal.com/index.php/journal/issue/view/193>

Сорока М. Інтертекстуальність поезії Юрія Тарнавського // Слово і час. 2002. № 7. С. 15–21.

Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 142–172.

Юнг К.-Г. Психологія та поезія // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 119-141.

Allen G. Intertextuality. London, New York: Routledge, 2003. 238 p.

Тема 7. Наратологічний аналіз.

Розповідь (нарратив), її місце серед інших способів викладу тематичного матеріалу. Закономірності читацького сприймання розповідних творів.

Комунікативні рівні: позатекстовий (автор – читач) і внутрішньотекстові екстрадієгетичний (наратор – наратор) та інтрадієгетичний (персонаж – персонаж).

Практичне застосування наратологічних категорій (розповідні інстанції, дискурс / історія, перспектива, час, голос тощо) для аналізу розповідного твору.

Література:

Мацевко-Бекерська, Лідія. Українська мала проза кінця XIX – початку XX століть у дзеркалі наратології. Львів: Сплайн, 2008. 408 с.

Папуша, Ігор. Modus ropens. Нариси з наратології. Тернопіль: Крок, 2013. 259 с.

Римар, Наталія. Функції наратора як головної інстанції оповіді в художньому тексті. *Studia methodologica*. 2014. Вип. 37. С. 204-211.

A Companion to Narrative Theory / Eds. James Phelan and Peter J. Rabinowitz. – Blackwell Publishing, 2005. 571 p.

Abbott, H. Porter. *The Cambridge Introduction to Narrative*. Cambridge UP, 2019. 268 p.

Fludernik M. *An Introduction to Narratology*. Routledge, 2009. 190 p.

Herman, David. *Basic Elements of Narrative*. – Chichester (West Sussex, UK): Wiley-Blackwell, 2009. 249 p.

Manfred, Jahn. *Narratology 2.3: A Guide to the Theory of Narrative*. English Department, University of Cologne, 2021. URL: www.uni-koeln.de/~ame02/pppn.pdf.

Routledge Encyclopedia of Narrative Theory / Ed. David Herman, Manfred Jahn, Marie-Laure Ryan. Routledge Encyclopedia of Narrative Theory. London : Routledge, 2005. 792 p.

The Cambridge Companion to Narrative Theory / ed. Matthew Garrett. Cambridge University Press, 2018. 277 p.

The Handbook of Narrative Analysis / Eds. Anna De Fina, Alexandra Georgakopoulou. Wiley-Blackwell, 2015. 454 p.

The Narrative Reader / Ed. M. McQuillan. London and New York: Routledge, 2000. 353 p.

Практичне заняття 7. Аналіз та інтерпретація розповідних творів.

Аналіз нарративної структури:

1) композиція способів викладу тематичного матеріалу: розповідь (об'єктивна розповідь, суб'єктивні форми розповіді: оповідь, способи викладу, що імітують писемні форми викладу та внутрішнє мовлення), опис (пейзаж, портрет, інтер'єр), роздум, діалогічна форма; суб'єкт викладу (розповідач, оповідач);

2) окресліть у літературних текстах характер наратора і нараторя, поняття дискурс / історія, перспектива, час, голос;

3) хронотоп (часопросторова організація літературного твору).

Аналітичне завдання: здійснимо уявний наратологічний експеримент – поміняймо наратора (наприклад, зробимо оповідачем Мемета чи Алі в новелі «На камені», а в драматичній поемі – Марусю Чурай або Івана Іскру) і поміркуймо, як змінялися форма і зміст творів, їхній стиль та емоційне забарвлення.

Тексти для аналітичної інтерпретації:

«На камені» М. Коцюбинського; «Маруся Чурай» Ліни Костенко.

Література:

Гірняк, Мар'яна. Наративна організація «Невеличкої драми» Валер'яна Підмогильного: комунікативні стратегії твору // *Парадигма : зб. наук. пр.* Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2011. Вип. 6. С. 92-110.

Денисюк, Іван. Способи оповіді в малій прозі Івана Франка // Іван Денисюк. Літературознавчі та фольклористичні праці: У 3 томах, 4 книгах. Т. 2. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2005. С. 118–128.

Легкий, Микола. *Форми художнього викладу в малій прозі Івана Франка*. Львів, 1999. 160 с.

Тема 8. Аналітичні перспективи літературної антропології, культуральних та постколоніальних студій.

Текст, занурений у світ, як джерело індивідуального досвіду. Зображені події, світовідчуття персонажів, авторське світобачення і читачеве світопереживання з погляду літературної антропології.

Культуральні студії як методологічний інструментарій літературо-, мистецтво-, культурознавства, соціології, психології та інших галузей для дослідження широкого спектру культурних явищ, процесів і практик щоденного життя, їхніх ідеологічних, національних, етнічних, соціальних, гендерних аспектів.

Проблеми ідентичності, мультикультуралізму, прикордоння, центру та периферії в постколоніальних студіях.

Деконструкція і дешифрація як методи аналітичного прочитання.

Література:

Бгабга Г. Націєрозповідність // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької, 2-е вид., доповнен. Львів : Літопис, 2001. С. 738-740.

Геймей А. Культурологічна компаративістика: інтерпретація та екзистенція // Захід - Схід: основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства: антологія. Донецьк: ЛАНДОН-ХХІ, 2012. С. 173-185.

Галета, Олена. Від антології до онтології: антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця – ХІХ – ХХІ століття. Київ: Смолоскип, 2015. 640 с.

Гнатюк М. Іван Франко і галицьке єврейство: літературознавчий і публіцистичний контекст // На перехресних стежках: Іван Франко та єврейське питання у Галичині / Упоряд. А. Вольдан і О. Терпіц. Київ: Критика, 2016. С. 49-61.

Грабович Г. Грані міфічного: образ України в польському й українському романтизмі // Грабович Г. До історії української літератури. Київ, 2003.

Дзюба І. Стереотипи сприйняття української культури // Дзюба І. З криниці літ: У 3 т. Т. 2. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 567–575.

Зубрицька М. Homo legens : Читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с.

Крук Г. Людина супроти війни: Потенціал особистості та можливості культури // Zaxid.Net. 8 вересня 2022. URL.: https://zaxid.net/lyudina_suproti_viyuni_n1549323.

Клочек, Григорій. Поезія Тараса Шевченка. Сучасна інтерпретація: посібник для вчителя. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2014. 384 с. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Klochek_Hryhorii/Poeziia_Tarasa_Shevchenka_Suchasna_interpretatsiia/

Практичне заняття 8. Методики актуалізації тексту для сучасного читача.

Особливості аналізу різножанрових та різностильових творів у середній і вищій школі.

Вічні теми в сучасному прочитанні (поема Т. Шевченка «Неофіти» та поезія «І Архімед, і Галілей...», драма Лесі Українки «Кассандра»).

Історичний колорит і загальнолюдське звучання класичного твору (інтерпретація поеми Т. Шевченка «Гайдамаки»).

Екзистенціалізм у європейській філософії та літературі (романи Валер'яна Підмогильного «Місто» та Альбера Камю «Чума»).

Нестерпний біль, праведний гнів, безмежна віра в Перемогу: поетична хроніка сьогоденішньої Визвольної війни.

Тексти для аналітичної інтерпретації:

Тарас Шевченко. Неофіти; І Архімед, і Галілей... // Шевченко Т. Зібрання творів: У 6 т. Київ, 2003. Т. 2: Поезія 1847–1861. С. 244-257, 353. URL.: <http://litopys.org.ua/shevchenko/shev2109.htm>

Леся Українка. Кассандра; Бояриня // Леся Українка. Повне академічне зібрання творів: у 14 томах. Луцьк, 2001. Том 2. С. 9–98. URL.: <http://litopys.org.ua/lesya/lesya2.htm>

https://chtyvo.org.ua/authors/Ukrainka/Povne_akademichne_zibrannia_tvoriv_Tom_02_Dramatych_ni_tvory_1907-1908/; Том 3. С. 185–239. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Ukrainka/Povne_akademichne_zibrannia_tvoriv_Tom_03_Dramatych_ni_tvory_1909-1911/

Камю, Альбер. Чума // Камю А. Вибрані твори. У 3-х т. Т.1. Харків: Фоліо, 1996. С. 75-276. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kamiu_Alber/Vybrani_tvory_Tom_1/

Збірки Бориса Гуменюка «Блокпост» (2016), Павла Вишебаби «Тільки не пиши мені про війну» (2022), Катерини Калитко «Люди з дієсловами» (2022) або твори інших авторів про російсько-українську війну (на вибір).

Література:

Ортега-і-Гассет, Хосе. Дегуманізація мистецтва. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Ortega_y_Gasset_Jose/Dehumanizatsia_mystetstva/

Пастух, Тарас. Поезія в час війни // Збруч. 27.05.2022. URL: https://zbruc.eu/node/112014?fbclid=IwAR3kKJiDv161nM5BZISVVsqTNeoDBoBVjLe9jJ8lpT3_2Img3E8pCcgr-zU.

Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки XX століття / За ред. М. Зубрицької. Львів, 1996. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Antolohiia/Slovo_Znak_Dyskurs_Antolohiia_svitovoi_literaturno-krytychnoi_dumky_KhKh_st/

Шевельов Ю. Троє прощань. І про те, що таке історія літератури // Юрій Шевельов. Вибрані праці : У 2 книгах. Кн. 2 : Літературознавство. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 744-752.

Шкандрій М. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби / пер. з англ. П. Таращук. Київ: Факт, 2004. 496 с. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Myroslav_Shkandrij/V_obiimakh_imperii_Rosiiska_i_ukrainska_literaturny_novitnoi_doby/.

Юрчук О. У тіні імперії: Українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ: ВЦ «Академія», 2013. 224 с.

Iser W. Prospecting: From Reader Response to Literary Anthropology. Baltimore and London: Johns Hopkins UP, 1993. 319 p. URL.: https://books.google.com.ua/books/about/Prospecting.html?id=gdkVU3coqbcC&redir_esc=y.

Reception study : from literary theory to cultural studies / Eds. James L. Machor and Philip Goldstein. New York : Routledge, 2001. xvii, 393 p. URL: https://books.google.com.ua/books/about/Reception_Study.html?id=OYYFyjRRwjQC&redir_esc=y.

Reader-response criticism : from formalism to post-structuralism / Ed. by Jane P. Tompkins. Baltimore : Johns Hopkins University Press, 1980. xxvi, 275 p. URL: https://scholar.google.com/scholar_lookup?hl=en&publication_year=1980&issue=3&author=JP+Tompkins&title=Reader-response+Criticism%3A+From+Formalism+to+Post-Structuralism.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Аналіз, інтерпретації та оцінка структурних рівнів літературного твору												
Т1. Навіщо вивчати літературний твір?	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-

T2. Структура літературного твору, його аналіз, інтерпретація та оцінка	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
T3. Стилiстичний аналіз поетичного мовлення	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
T4 Композиційний, жанрово-стильовий та концептуальний аналіз літературного твору	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Разом – зм. модуль 1	60	8	8			44	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2.												
T5. Методи аналізу літературного твору	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
T6. Різновиди порівняльного аналізу літературного твору	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
T7. Наратологічний аналіз	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
T8 Аналітичні перспективи літературної антропології, культуральних та постколоніальних студій	15	2	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Разом – зм. модуль 2	60	8	8	-	-	44	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	16	16	-	-	88	-	-	-	-	-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Читання, розуміння і тлумачення літературного твору	2
2	Тема – образ – співтворчість читачевої уяви	2
3	Стилiстичний аналіз поетичного мовлення	2
4	Структурна й концептуальна інтерпретація	2
5	Застосування контекстуальних методик до аналізу тексту	2
6	Зіставний та інтертекстуальний підхід	2
7	Наратологічний аналіз	2
8	Аналітичні перспективи літературної антропології, культуральних та постколоніальних студій	2
	Всього	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проаналізувати порівняльну характеристику різних видів мистецтва у трактатах Лессінга «Лаокоон» та І. Франка «Із секретів поетичної творчості»	11

2	Здійснити зіставлення поглядів на український романтизм С. Єфремова («Історія українського письменства») та М. Рудницького («Від Мирного до Хвильового»)	11
3	Типологія явищ латиноамериканського міфологічного роману і української химерної прози	11
4	Типологія сонета. Зіставний аналіз тюремних сонетів І. Франка, Б. Кравціва, І. Світличного: змістові та поетикальні аспекти	11
5	Трансплантація і трансформація жанрів у новому середовищі (на матеріалі рубаїв та хоку)	11
6	Білінгвізм як явище літературного процесу (на матеріалі книги М. Павлишина про Ольгу Кобилянську). Проблема літературного канону в контексті постколоніальних студій (есеї)	11
7	Теорія міжтекстовості: проблеми меж інтертекстуальності (матеріал за індивідуальним вибором)	11
8	Пародійованість як поле інтелектуальної гри в літературі постмодернізму (поезія «Бу-Ба-Бу», «Лугосаду» та ін.)	11
	Разом	88

7. Методи навчання

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемно-орієнтованого викладання, евристичний метод, мозковий штурм, кейс-методи, розвитку критичного мислення, дослідницький метод. Методи викладу навчального матеріалу – лекція, лекційно-практичне заняття; консультація; дослідні роботи. Техніки: навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання виступів на практичних (семінарських) заняттях та участі у дискусіях. Передбачено також виконання завдань у формі аналітичних есеїв (інтерпретація літературних творців). Курс закінчується заліком.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання роботи студента здійснюється за такою схемою:

1. Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів.
2. Робота студента протягом семестру оцінюється за такими показниками:
  - а) активність на практичних заняттях – 40 балів (по 5 балів за кожне з восьми практичних занять);
  - б) виконання письмових робіт (есеїв, термінологічний словник, рецензія) – 40 балів.
3. Модульний контроль – 20 балів.

Академічна доброчесність: очікується, що відповіді студентів будуть оригінальними. Виявлення ознак академічної недоброчесності у відповіді студента, незалежно від масштабів плагіату чи обману, є підставою для того, щоб викладач її не зарахував. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надає викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за виконання відповідних видів модульних робіт, а також бали, набрані впродовж семестру за виступи на практичних

заняттях, участь в обговоренні. При цьому обов'язково враховується присутність на занятті та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом та іншими мобільними пристроями під час занять з метою, не пов'язаною з навчанням; списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	Відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програми.
2. Електронний посібник курсу.
3. Матеріали до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи студентів.

11. Рекомендована література

Білецький, Леонід. Основи української літературно-наукової критики / упоряд., автор передмови та приміток М. Ільницький. Київ: Либідь, 1998. 408 с.. Видання 1925 року – URL.: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/bileckyj-l-osnovy-ukrayinskoyi-literaturno-naukovoyi-krytyky-sproba-literaturno-naukovoyi-metodologiyi-t-1-kn-1/>

Будний, Василь; Ільницький, Микола. Порівняльне літературознавство. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с. URL.: http://megalib.com.ua/book/3_Porivnyalne_literaturoznavstvo.html.

Галета, Олена. Від антології до онтології: антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця – XIX – XXI століття. Київ: Смолоскип, 2015. 640 с.

Гнатюк, Михайло. Іван Франко і проблеми теорії літератури. Київ: ВЦ «Академія», 2011. URL.: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk764600.pdf>

Гнатюк, Михайло. Літературознавчі концепції в Україні II пол. XIX – поч. XX ст. Львів, 2002. 208 с.

Гнатюк, Михайло. Франкова теорія рецепції художнього твору і деякі проблеми рецептивної естетики // Слово і Час. 2013. № 7. С. 37–45. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2013_7_8.

Гнатюк, Михайло. Читацька реакція як основа сприймання літературного твору (українське класичне літературознавство і деякі питання сучасної рецептивної естетики //

Окриленість словом. Зб. на пошану проф. С. Хороба. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. С. 216-227.

Гусар-Струк, Данило. Як читати поезії Емми Андіївської // Сучасність. 1992. № 5. С. 8-15. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Suchasnist/1992_N05_373/.

Денисюк, Іван. Літературознавчі та фольклористичні праці: У 3 томах, 4 книгах / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2005.

Дзюба, Іван. Білецький і Потебня (Ідеї О. Потебні в працях О. Білецького) // Дзюба І. З криниці літ: У 3 т. Т.2. Київ: Києво-Могилянська академія, 2006. С. 494–502. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Dziuba_Ivan/Z_krynytsi_lit_Tom_2/

Дзюба, Іван. Універсальні мотиви в Шевченковій поезії // Дзюба І. Між культурою і політикою. Київ: Сфера, 1998. 372 с. URL.: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0002663

Домбровський, Володимир. Українська стилістика й ритміка. Українська поетика / Фотопередрук О.Горбача. – Мюнхен: Український Вільний Університет, 1993.

Ільницький, Микола. Література українського відродження: Напрями і течії в укр. літературі 20 – поч.30-х років ХХ ст. – Львів: Львівський обл. науково-методичний ін-т освіти, 1994. 72 с.

Ільницький, Микола На перехрестях віку: у 3 кн. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008–2009. Кн. 1. Київ, 2008. 830 с.; Кн. 2. Київ, 2008. 703 с.; Кн. 3. Київ, 2009. 902 с.

Качуровський, Ігор. Нарис компаративної метрики. Мюнхен, 1985. 119 с. URL.: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1963-kachurovskiy-i-naris-komparativnoyi-metriki/>.

Качуровський, Ігор. Строфіка. Мюнхен, 1967. 359 с. URL.: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1055-kachurovskiy-i-strofika/>.

Качуровський, Ігор. Фоніка. Мюнхен, 1974. 207 с. URL.: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1945-kachurovskiy-i-fonika/>.

Клочек, Григорій. Трактат Івана Франка «Із секретів поетичної творчості» як предтеча української рецептивної поетики // Слово і час. 2007. № 4. С. 39–45. URL.: <https://il-journal.com/index.php/journal/issue/view/155>

Клочек, Григорій. Синергія літературного твору: навч.посібник з теорії літературного твору. Дніпро: Середняк Т.К., 2020. 240 с.

Клочек, Григорій. Поезія Тараса Шевченка. Сучасна інтерпретація: посібник для вчителя. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2014. 384 с. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Klochek_Hryhorii/Poeziia_Tarasa_Shevchenka_Suchasna_interpretatsiia/

Кочан, Ірина. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посібн. Київ: Знання, 2008. 423 с. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Kochan_Iryna/Linhvistychnyi_analiz_tekstu/.

Крук Г. Людина супроти війни: Потенціал особистості та можливості культури // Zaxid.Net. 8 вересня 2022. URL.: https://zaxid.net/lyudina_suproti_viyuni_n1549323.

Ласло-Куцюк, Магдалина. Засади поетики. Бухарест : Критеріон, 1983. 396 с.

Лесик, Василь. Композиція художнього твору. Київ: Дніпро, 1972. 95 с.

Література на полі медій. Збірка наукових праць відділу теорії літератури та компаративістики Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України / Ред. Гундорова Т. І., Сиваченко Г. М. Київ, 2018. 633 с. URL.: <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/publikatsii/item/653-literatura-na-poli-medii-zbirka-naukovykh-prats-viddiluliteorii-literatury-ta-komparatyvistyky-institutuliteratury-im-thshevchenka-nan-ukrainy-red-hundorova-t-i-syvachenko-h-m-k-2018-633-s>

Література. Теорія. Методологія / пер. С. Яковенка, упоряд. Д. Уліцька. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 543 с. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Zbirka/Literatura_Teoriia_Metodolohiia/

Мітосек, Зофія. Теорії літературних досліджень. Сімферополь, 2003. URL:

https://chtyvo.org.ua/authors/Mitosek_Zofiiia/Teorii_literaturnykh_doslidzhen/
Ортега-і-Гассет, Хосе. Дегуманізація мистецтва. URL:
https://chtyvo.org.ua/authors/Ortega_y_Gasset_Jose/Dehumanizatsia_mystetstva/
Павлишин, Марко. Козаки в Ямайці: постколоніальні риси в сучасній українській літературі // Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті / вст. слово І. Дзюби. Київ: Час, 1997. С. 223-236. URL.:
https://chtyvo.org.ua/authors/Marko_Pavlyshyn/Kanon_ta_ikonostas_Literaturno-krytychni_statti/
Пастух, Тарас. поезія в час війни // Збруч. 27.05.2022. URL:
https://zbruc.eu/node/112014?fbclid=IwAR3kKJiDvl61nM5BZlSVVsqTNeoDBoBVjLe9jJ8lpT3_2Img3E8pCcgr-zU
Пахаренко, Василь. Секрети мистецтва слова. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2023. 408 с. URL.:
<https://www.calameo.com/read/006191963a0afa38330f2?fbclid=IwAR2Hxn8ITj4CjYo95XVnKDL4oGCNenKr0xllYMK4sjSqMTUFra6FG0QWcOY>
Потебня, Олександр. Естетика і поетика слова: Зб. Київ: Мистецтво, 1985. 302 с. URL.: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001479>
Рубчак, Богдан. Уваги до засобів народної поезії // Сучасність. 1963. № 3 (27). С.24-59. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Suchasnist/1963_N03_27/; № 4 (28). С.25-43. URL. https://chtyvo.org.ua/authors/Suchasnist/1963_N04_28/.
Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. /за ред. Марії Зубрицької. Львів: Літопис, 2002. 831 с. URL.:
https://chtyvo.org.ua/authors/Antolohiia/Slovo_Znak_Dyskurs_Antolohiia_svitovoi_literaturno-krytychnoi_dumky_KhKh_st/
Фізер І. Психолінгвістична теорія Олександра Потебні: Метакритичне дослідження / [передм. І. Дзюби]. Київ: Обереги, 1996. 192 с.
Франко, Іван. Із секретів поетичної творчості // Франко В. Зібрання творів: У 50 т. Т. 31. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Franko/Zibrannia_tvoriv_u_50_tomakh_t31/
Фролова, Клавдія. Цікаве літературознавство. Київ: Освіта, 1991. 192 с. URL:
https://shron1.chtyvo.org.ua/Frolova_Klavdiia/Tsikave_literaturoznnavstvo.pdf?
Чижевський, Дмитро. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). Нью-Йорк: Українська Вільна Академія Наук у США, 1956. 511 с. URL.:
<http://litopys.org.ua/chyzh/chy.htm>
Шевельов, Юрій. Два стилі літературної критики // Слово і Час. 1992. № 12. С. 9-18. URL.: https://chtyvo.org.ua/authors/Sheveliov_Yurii/Dva_styli_literaturnoi_krytyky/
Шевельов, Юрій. Троє прощань. І про те, що таке історія літератури // Юрій Шевельов. Вибрані праці: У 2 книгах. Кн. 2: Літературознавство. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 744-752.

Довідкові видання

Енциклопедія постмодернізму. Київ: Основа, 2003. URL:
<https://book4you.org/book/3086235/b8d406?id=3086235&secret=b8d406&signAll=1&ts=1922>
Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 634 с. URL.:
https://chtyvo.org.ua/authors/Volkov_Anatolii/Leksykon_zahalnoho_ta_porivnialnoho_literaturoznnavstva/
Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 1. / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. К. : ВЦ «Академія», 2007. 608 с. URL.:
https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznnavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_1/ ; Т. 2. URL.:
https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznnavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_2/
Літературознавчий словник-довідник: 2-е вид. / ред. Р. Гром'як та ін. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 751 с. URL.:
https://chtyvo.org.ua/authors/Hromiak_Roman/Literaturoznnavchyi_slovyk-dovidnyk/.

Slovník novější literární teorie / Eds. Richard Müller a Pavel Šidák Praha, Nakladatelství Academia 2012. 699 s. URL: <http://www.ucl.cas.cz/edicee/prirucky/slovnikove/253-slovník-novejsi-literarni-teorie>

The Routledge Dictionary of Literary Terms / Peter Childs and Roger Fowler; based on A Dictionary of Modern Critical Terms, edited by Roger Fowler. Routledge, Taylor & Francis Group, 2006. 253 p. URL: https://www.uv.es/fores/The_Routledge_Dictionary_of_Literary_Terms.pdf

Інформаційні ресурси

Лінгвістичний портал – MOVA.info <http://www.mova.info>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <http://nbuv.gov.ua/>

Український лінгвістичний портал – <http://www.ulif.org.ua/ulif/>

«Україніка», національний довідково-інформаційний та документальний ресурс архівних, рукописних і друкованих джерел, створених в Україні або інших державах – про Україну, її історію, економіку, культуру – <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB>

«Interesting Literature» (<https://interestingliterature.com/>) – онлайн-бібліотека всього найцікавішого та захопливого про літературу. Тут ви знайдете цікаві факти і дослідження про письменників та їхню творчість, а також публікації в блогах, які прагнуть охопити найцікавіші аспекти літературного світу.

«Literary Devices» (<https://literarydevices.net/>) пропонує словник літературних засобів і понять, які допомагають оцінити, інтерпретувати та аналізувати літературний твір.

«text et cetera» (<http://www.textetc.com/theory.html>) – сайт висвітлює питання традиційної і модерної поезики, літературної теорії та критики.

«The European Library» – веб-портал надає швидкий доступ до колекцій 48 національних бібліотек Європи: <http://www.theeuropeanlibrary.org/tel4/>. Її каталог нараховує понад 230 млн записів на 35 мовах, а також понад 24 млн сторінок повнотекстового контенту і 10 млн цифрових об'єктів.

«World Digital Library» – Світова цифрова бібліотека (СЦБ), створена за підтримки ЮНЕСКО та Бібліотеки Конгресу США. СЦБ прагне поширити неангломовні та незахідні ресурси в інтернеті: <https://www.wdl.org/en/>.

Питання до заліку

1. Поняття про естетичну природу художнього твору.
2. Літературний твір як явище мистецтва. Специфіка образного мислення.
3. Поняття про художню цілісність твору.
4. Багатозначність літературного образу і феноменологія читання.
5. Мистецький та естетичний полюси літературного твору (Вольфганг Ізер).
6. Антична концепція мімесису, реалістична теорія відображення. Відмінність між мистецькою і життєвою правдою.
7. Романтична концепція вираження. Мистецтво як світ особистісної свободи, розкутої уяви, творчого вимислу.
8. Утилітарні і мистецькі цінності – чи є між ними чіткі межі?
9. Концепція внутрішньої і зовнішньої форми та змісту у вченні О.Потебні.
10. Феноменологічні уявлення Романа Інгардена про багатозначність літературного твору, його структурну схематичність і читацьку конкретизацію.
11. Постструктуралізм про семантичну невизначеність і багатозначність літературного твору.
12. Модель структури літературного твору як багаторівневої системи, на кожному рівні якої впорядковано однотипні мистецькі засоби.
13. Відмінність між документальним (фактуальним) і мистецьким (фікціональним) мовленням.
14. Міжмистецький аналіз твору (трактат І.Франка «Із секретів поетичної творчості»).

15. Естетичні функції поетичної фоніки, ритміки і строфіки.
16. Естетичні функції поетичної лексики.
17. Естетичні функції поетичного синтаксису.
18. Можливості застосування біографічного, психологічного та соціологічного методів для аналізу літературного твору.
19. Можливості і завдання порівняльного аналізу літературного твору.
20. Можливості і завдання інтертекстуального аналізу літературного твору.
21. Можливості і завдання наратологічного аналізу літературного твору.
22. Аналітичний інструментарій антропологічних, культурологічних та постколоніальних студій.